

2010. évi Brüsszeli Nyilatkozat a jelnyelvekről az Európai Unióban

PREAMBULUM

Mi, az Európai Unió tagállamai nemzeti siket szövetségeinek, valamint a társult országok, Izland, Norvégia és Svájc képviselői hiszünk és küzdünk a siket és nagyothalló jelnyelvhasználó emberek egyenlő jogaiért. A mai napon a dr. Kósa Ádám, az Európai Parlament képviselője és az Európai Siketek Szövetsége (EUD) tagja által szervezett "Implementation of Sign Language Legislation" konferencia zárásaként közös akaratunkból és közfelkiáltással az alábbi nyilatkozatot fogadjuk el.

ALAPELVEK

1. Az Európai Unió alapszerződesei és alapelvei, valamint az EU Alapjogi Chartája alapján mi, siket és nagyothalló, jelnyelvhasználó személyek az Európai Unió egyenrangú polgárai vagyunk és jogunk van a szabad mozgáshoz.
2. Az európai siketek és nagyothallók számos őshonos, nemzeti jelnyelv használói és őrzői, és a többi nyelvi és kulturális kisebbséggel egyenlő sérülékeny közösséget alkotnak.
3. A tagállamok nemzeti jelnyelve a jelnyelvet használók anyanyelve. Kutatások már régen bizonyították, hogy a jelnyelvek teljesen fejlett nyelvek és a beszélt nyelvekhez hasonlóan saját nyelvtannal és szintaxissal rendelkeznek. Egy természetes nyelv valamennyi gyakorlati és elméleti célját megfelelően szolgálják, köztük a nyelv életkornak megfelelő elsajátítását csecsemők és gyermekek esetében.
4. A jelnyelvhasználó közösség egyik alappillére a siket kultúra. Ebben a formájában a siket kultúra a tagállamok kultúrájának szerves részét képezi, és ezért védeni, valamint országos és regionális szinten elősegíteni kell.
5. Minden jelnyelvhasználónak biztosítani kell a jogot, hogy a saját anyanyelvét, a jelnyelvet korlátozás és diszkrimináció nélkül használhassa. A kommunikáció és az anyanyelv használat alapvető emberi jog.
6. A jelnyelvhasználók számára egyenlő esélyű hozzáférést kell biztosítani a közülethez, oktatáshoz és munkavállaláshoz. A teljes részvétel törvényben kell elősegíteni és védeni. A jelnyelvi tolmácsok (személyesen vagy modern, testre szabott informatikai megoldásokkal) jelentik a jelnyelvhasználók számára a segítség egyik formáját a teljes körű hozzáférés során.
7. Az Európai Uniónak támogatnia kell a tagállamait abban, hogy megtegyék a szükséges törvényi lépéseket a nemzeti jelnyelvek védelme és támogatása érdekében, hogy megfeleljenek az EU2020 stratégia célkitűzéseinek, melynek célja az életszínvonal és a foglalkoztatás szintjének növelése az Európai Unióban.

A JELNYELV HASZNÁLATÁRÓL

Felszólítjuk az Európai Uniót és tagállamait, hogy tegyék meg az összes szükséges jogi lépést annak biztosítása érdekében, hogy a siket közösséggel egyeztetve:

- a. A nemzeti jelnyelveket egyenrangúként ismerjék el a tagállamok megfelelő beszélt nyelvével;
- b. A jelnyelvet használó közösségek és azok tagjai korlátozás nélkül használhassák az anyanyelvüket;

- c. A családtagok részesüljenek jelnyelv oktatásban, ezzel biztosítva a siket vagy nagyothalló gyermekek teljes körű részvételét a családi életben;
- d. A siket és nagyothalló jelnyelvhasználóknak jogában áll jelnyelvet tanulni és két nyelven, azaz jelnyelven és az írott nemzeti nyelvükön/nyelveiken folytatni a tanulmányaikat;
- e. A jelnyelvhasználók a nemzeti jelnyelvüket használhassák a közszolgáltatásokhoz történő hozzáférés során;
- f. A jelnyelvhasználók részesüljenek egyenlő bánásmódban a foglalkoztatás területén;
- g. A nemzeti jelnyelvek és az azokat használó közösségek számára biztosítsanak védelmet és támogatást;
- h. A jelnyelvi tolmácsszolgáltatást, ideértve a jelnyelv tolmácsok oktatását és finanszírozását az Európai Unió valamennyi tagállamára vonatkozó minimum szabványok kidolgozásával és elfogadásával kell biztosítani.

Különösképpen javasoljuk az Európai Unió tagállamai számára, hogy a jelnyelvhasználók számára biztosított akadálymentes oktatási lehetőségekkel biztosítsanak egyenlő esélyű hozzáférést. A tanárokat úgy kell képezni, hogy teljes mértékben bilingválisak legyenek, míg az anyanyelvi jelnyelvhasználókat kell előnyben részesíteni. Ez az egyes siket és nagyothalló gyermekek megfelelő oktatásának biztosítása végett szükséges.

Bízunk benne, hogy az Európai Unió tagállamai, köztük Izland, Norvégia és Svájc szándékában áll és rendelkezik a megfelelő eszközökkel, hogy aktívan támogassa a jelnyelvek használatát.

Teljes mértékben tudatában vagyunk annak, hogy mind az Egyesült Nemzetek Szervezete és az Európa Tanács a jelen Nyilatkozatban előadott témák tekintetében megfelelő dokumentumokat fogadott el.

Felidézzük az ENSZ Fogyatékosággal Élő Személyek Jogairól szóló Egyezményét valamint a Jelnyelvek Védelme az Európa Tanács Tagállamaiban című 1598 (2003) ajánlást.

Ezennel emlékeztetjük az Európai Unió intézményeit – különösképpen az Európai Bizottságot és az Európai Parlamentet – az Európai Parlament jelnyelvekről szóló két határozatára (1988. június 17.-i Doc A2-302/87 és 1998. november 18.-i Doc B4-095/98).

Kérjük az európai intézményeket, hogy dolgozzanak ki törvényeket, adjanak ki irányelveket és támogassák a horizontális szemléletű jogszabályokat.

Felszólítjuk az Európai Uniót, hogy az intézményeiben biztosítson jelnyelvi tolmács szolgáltatást, ezzel modellként szolgálva a jó gyakorlat számára.

Kérjük az Európai Uniót, hogy kérje fel valamennyi tagállamát arra, hogy pénzügyi segítség nyújtásával, valamint nemzeti és helyi projektek indításával és támogatásával járuljon hozzá a jelnyelv kutatásához, fejlesztéséhez és oktatásához.

Megbízuk Dr. Kósa Ádámot, az Európai Parlament képviselőjét és az Európai Siketek Szövetsége (EUD) tagját, hogy továbbítsa a jelen Nyilatkozatot **az Európai Unió és tagállamai intézményeihez / az Európai Unió intézményeihez és tagállamaihoz.**

Aláírók:

Dr. Kósa Ádám, az Európai Parlament képviselője;
Az Európai Siketek Szövetségének elnöke;
Az Európai Unió tagállamai és a társult országok, Izland, Norvégia és Svájc országos siket szervezeteinek képviselői;
A Jelnyelvi Tolmácsok Európai Fóruma (EFSLI) elnöke;
A Siketek Világszövetségének elnöke;
A Jelnyelvi Tolmácsok Európai Világszövetsége (WASLI) elnöke

Brüsszelben, 2010. november 19.-én.